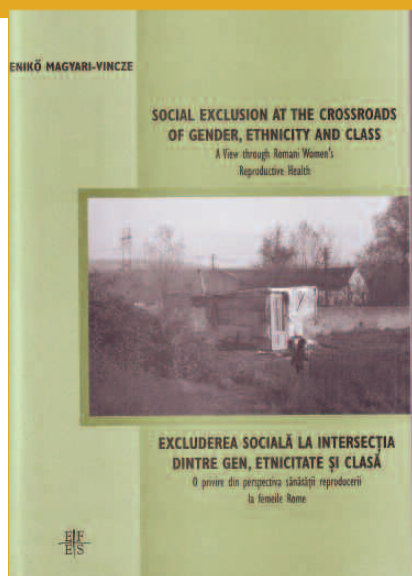

Eniko Magyari-Vincze,
Excluderea socială la intersecția dintre gen, etnicitate și clasă. O privire din perspectiva sănătății reproducerii la femeile Rome / Social Exclusion at the Crossroads of Gender, Ethnicity and Class. A View through Romani Women's Reproductive Health

Cea mai recentă lucrare a lui Eniko Magyari-Vincze reprezintă o punere laolaltă a unor teme deja cercetate din bogata bibliografie a autoarei. De mai mulți ani, autoarea studiază, cu instrumentarul oferit atât de antropologie, cât și de studiile de gen, diversele ipostaze în care diferențele – de gen, de clasă, de etnie – se transformă în inegalități (de exemplu, în volumul *Diferența care contează. Diversitatea social-culturală prin lentila antropologiei feministe* – 2002). De altfel, autoarea este inițiatoarea programelor de studii de gen la universitatea clujeană, unde, din 2003, conduce programul de master în *Gen, diferențe și inegalități*.

Volumul de față reprezintă finalizarea unor cercetări realizate sub egida unor prestigioase programe internaționale, de la Universitatea Central Europeană din Budapesta și Institutul de Studii Umaniste din Viena. Tema este una de interes atât pe agenda instituțiilor europene, cât și pentru contextul românesc – respectiv, problema accesului femeilor Rome la sănătatea reproducerii, bazându-se pe o cercetare empirică a autoarei în două comunități de Romi din Orăștie.

Ațit tema, cât și metodologia folosită recomandă lucrarea ca fiind una interdisciplinară. Astfel, cercetarea empirică de factură etnografică este analizată prin intermediul antropologiei feministe, fiind însoțită de complexe recomandări și sugestii de politici publice. Ineditul volumului este furnizat de filmul antropologic care îl însoțește, de aseme-

Mihaela Frunză

Lecturer, Ph.D, Department of Systematic Philosophy, Babes-Bolyai University, Cluj, Romania.

Author of the book:

Ideologie și feminism (2004).

Editor of the books: *Fetele toleranței* (2003), *Gender and the (Post) „East-West” Divide* (2004), *Tinerii și politica. Împreună pentru o politică mai bună* (2006).

E-mail: mihafrunza@yahoo.com

Key words:

exclusion, women, Roma, gender, reproductive health, policy studies

nea în regia (în premieră) a autoarei: *Flori de mac/ Red Poppies*. Filmul prezintă secvențe din interviurile luate pe teren, întărind vizual mesajul transmis de lucrare. Așa cum își propune de altfel autoarea, filmul este gândit ca un instrument de *video advocacy*, menit să „sensibilize opinia publică față de situația particulară a femeilor Rome”.

Substanța volumului – și a filmului atașat – o reprezintă radiografierea situației socio-economice, a diverselor instituții și politici care reglementează accesul femeilor Rome la sănătatea reproducerii. În urma cercetării și a analizelor subsecvente, autoarea concluzionează că: „politicile de sănătate reproductivă din România și politicile pentru Romi existente nu au reușit să servească interesele și condiția particulară a femeilor Rome și – intenționat sau nu – le-au transformat într-o comunitate subservită și multiplu discriminată”.

Volumul are un caracter novator, atât în contextul studiilor despre Romi – prin introducerea variabilei *gen* în discuția despre etnicitate și discriminare, cât și în contextul studiilor feministe din România, prin propunerea unei teme destul de puțin discutate în literatura de specialitate de la noi (sănătatea reproducerii la femeile Roma). Acest fapt o obligă pe autoare să folosească mai multe tipuri de discursuri, a căror folosire simultană nu este facilă. Astfel, limbajul (în esență universalist) al drepturilor omului, reclamat de analiza politicilor publice, se întâlnește cu limbajul și metodele antropologiei culturale și al antropologiei vizuale, de regulă deschise spre observarea particularităților și specificului. Soluția pe care o propune autoarea este situarea pe tărîmul antropologiei feministe, situare care îi permite să combine cele două tipuri de discursuri și să evite capcanele și limitările fiecăruia din ele în particular.

Un rol important în economia volumului îl ocupă latura sa civică și aplicată. Astfel, pe de o parte sînt prezentate organizațiile non-guvernamentale ale femeilor Rome, cu specificul și contribuția fiecăreia, pe de altă parte este inclus la final un capitol de recomandări de politici publice. Ceea ce este deopotrivă nou și util într-o lucrare altminteri de înaltă ținută academică este particularizarea acestor recomandări în funcție de „destinatar” – fie că acesta este o organizație non-guvernamentală sau o agenție susținută de stat. Faptul că autoarea le-a gândit și formulat în mod separat pentru fiecare din ele atestă caracterul lor aplicat și potențialul lor de a funcționa dacă ar fi transpuse în practică.

Volumul lui Eniko Magyari-Vincze este deschis deopotrivă publicului român cât și celui internațional (prin oferirea în același volum a două versiuni, în română și engleză), avînd adresabilitate atât pentru specialiști cât și pentru publicul larg (prin includerea filmului antropologic), atât pentru cercetători cât și pentru practicieni.